

Na osnovu člana 33 stav 7 tačka 13 Zakona o energetici ("Službeni list Crne Gore", broj xx) i člana 15 stav 1 tačka 3 Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti („Službeni list Crne Gore", br. 135/21, 8/24 i 96/24), Odbor Agencije na sjednici od xx.xx.2025. godine donio je

PRAVILA ZA IZRADU I PRAĆENJE REALIZACIJE PLANOVA RAZVOJA I INVESTICIONIH PLANOVA DISTRIBUTIVNOG SISTEMA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Predmet

Član 1

Ovim pravilima utvđuje se sadržaj, način i postupak izrade i sprovođenja javne raspave, kao i postupak davanja saglasnosti i način praćenja realizacije desetogodišnjeg plana razvoja distributivnog sistema električne energije (u daljem tekstu: plan razvoja) i investicionog plana operatora distributivnog sistema električne energije za period koji odgovara dužini regulatornog perioda (u daljem tekstu: investicioni plan).

Utvrđivanje i dostavljanje plana razvoja i investicionog plana

Član 2

Operator distributivnog sistema (u daljem tekstu: operator) na osnovu neposrednog i stalnog praćenja rada sistema i sagledavanja trenda potreba, kao i podataka i informacija dobijenih od svih relevantnih subjekata utvrđuje plan razvoja i investicioni plan i dostavlja ih Regulatornoj agenciji za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija) na davanje saglasnosti.

Metodološki pristup

Član 3

Metodološki pristup planiranja distributivnog sistema podrazumijeva:

- 1) Identifikaciju ciljeva razvoja distributivnog sistema;
- 2) analiziranje dokumenata i zahtjeva od uticaja na plan razvoja iz člana 5 ovih pravila;
- 3) identifikaciju investicija za postizanje ciljeva razvoja;

- 4) primjenu tehničkih i ekonomskih kriterijuma za odabir investicija; i
- 5) sagledavanje rezultata koji bi se postigli realizacijom odabranih investicija sadržanih u investicionom planu.

Cilj plana razvoja

Član 4

- (1) Plan razvoja ima za cilj da detaljno prikaže stanje distributivnog sistema električne energije u Crnoj Gori u godini koja prethodi planskom periodu i utvrdi smjernice za njegov razvoj u skladu sa potrebama korisnika sistema.
- (2) Plan razvoja je utemeljen na postojećoj i planiranoj distribuiranoj proizvodnji i opterećenju sistema i sadrži mjere koje garantuju sposobnost sistema da zadovolji potrebe za distribucijom električne energije i dugoročnu sigurnost snabdijevanja.

Izrada plana razvoja

Član 5

Prilikom izrade plana razvoja, operator je dužan, u najvećoj mogućoj mjeri, uzeti u obzir:

- 1) Nacionalni energetske i klimatski plan;
- 2) lokalne energetske planove;
- 3) prostorno-planske dokumente;
- 4) plan razvoja prenosnog sistema električne energije;
- 5) nesmetani razvoj tržišta električne energije;
- 6) potrebe razvoja distributivnog sistema električne energije;
- 7) opterećenje i pouzdanost distributivnog sistema električne energije;
- 8) obezbjeđenje potrebnih uslova za priključenje novih potrošačkih i proizvodnih objekata električne energije;
- 9) uticaj povećanja energetske efikasnosti;
- 10) smanjenje gubitaka u sistemu i poboljšanje kvaliteta usluge;
- 11) tehničke i ekonomske kriterijume; i
- 12) društvenu prihvatljivost (uticaj na okolinu, javnu bezbjednost i javno zdravlje).

Sadržaj plana razvoja

Član 6

- (1) Plan razvoja naročito sadrži:
- 1) razrađen metodološki pristup za izradu plana razvoja iz člana 3 ovih pravila i ciljeve plana razvoja;
 - 2) prognozu, za posljednju godinu prvog regulatornog perioda na koji se plan odnosi, i za posljednju godinu perioda na koji se plan odnosi:
 - a) potrošnje, i
 - b) proizvodnje električne energije;
 - 3) pregled potreba distributivnog konzuma po tačkama priključenja na prenosni sistem električne energije;
 - 4) pregled distributivnog sistema električne energije po naponskim nivoima i stanja u kojem se nalazi;
 - 5) geografski prikaz ukupno raspoloživih snaga po tačkama u sistemu slobodnih za priključenje novih korisnika (Δ GTC) na 35 kV nivo, ako je to moguće;
 - 6) analizu distributivnog sistema koju čine:
 - a) analiza opterećenosti elemenata sistema koja se izrađuje sa preciznošću potrebnom za procjenu neophodnosti investicija;
 - b) analiza tokova snaga i naponsko reaktivnih prilika za elemente sistema na 35 kV naponskom nivou, kao i za elemente na drugim naponskim nivoima gdje je to primjenljivo i potrebno za procjenu neophodnosti investicija;
 - c) analiza pouzdanosti sistema i kvaliteta isporuke električne energije koja se izrađuje sa preciznošću potrebnom za procjenu neophodnosti investicija;
 - d) procjena uticaja neisporučene električne energije;
 - e) procjena pokazatelja kvaliteta isporuke električne energije;
 - f) analiza gubitaka električne energije; i
 - 7) pregled kategorija investicija i to:
 - a) investicije koje se odnose na izgradnju nove i intervencije na postojećoj elektrodistributivnoj infrastrukturi; i
 - b) ostala neophodna ulaganja.

Tehnički i ekonomski kriterijumi za odabir investicija

Član 7

- (1) Tehnički kriterijumi iz člana 3 tačka 4 ovih pravila obuhvataju zahtjeve i ograničenja koji proizilaze iz pravila koja uređuju rad distributivnog sistema i odnose se na rad sistema u normalnim, kao i otežanim pogonskim uslovima.
- (2) Ekonomski kriterijumi iz člana 3 tačka 4 ovih pravila su:
 - 1) kriterijum minimalnih troškova za postizanje ciljeva plana razvoja; i
 - 2) kriterijum uticaja na ukupne troškove poslovanja operatora.
- (3) Kriterijumi iz stava 2 ovog člana primjenjuju se prilikom pripreme i izbora tehničkog rješenja na način da se između mogućih tehničkih rješenja (varijantna rješenja), koja ispunjavaju ciljeve plana razvoja, zahtjeve i ograničenja, izabere rješenje koje:
 - 1) za postizanje ciljeva plana razvoja prouzrokuje minimalne troškove investicije; i
 - 2) omogućava umanjivanje ukupnih troškova poslovanja operatora ili, ako to nije moguće, prouzrokuje najmanje uvećanje ovih troškova.

Sprovođenje javne rasprave

Član 8

- (1) O planu razvoja operator je dužan da sprovede javnu raspravu.
- (2) Javna rasprava iz stava 1 ovog člana sprovodi se dostavljanjem primjedbi, predloga i sugestija u pisanom ili elektronskom obliku.
- (3) Javna rasprava iz stava 1 ovog člana počinje danom objavljivanja, na internet stranici operatora, javnog poziva zainteresovanoj javnosti da se uključi u javnu raspravu, i traje najmanje 20 dana.
- (4) Uz javni poziv iz stava 3 ovog člana objavljuje se tekst plana razvoja.
- (5) Nakon završetka javne rasprave operator sačinjava izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi, koji objavljuje na svojoj internet stranici, u roku od 15 dana od isteka vremena trajanja javne rasprave iz stava 1 ovog člana.
- (6) Izvještaj iz stava 5 ovog člana naročito sadrži: vrijeme trajanja javne rasprave; podatke o ovlašćenim predstavnicima operatora koji su učestvovali u javnoj raspravi; podatke o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi; rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima za njihovo prihvatanje, odnosno neprihvatanje; mjesto i datum sačinjavanja izvještaja; kao i potpis ovlašćenog lica.

Rok za dostavljanje i uslovi za davanje saglasnosti na plan razvoja

Član 9

- (1) Operator je dužan da utvrdi plan razvoja distributivnog sistema i dostavi ga Agenciji, sa izvještajem iz člana 8 stav 5 ovih pravila, na davanje saglasnosti najkasnije do 1. juna godine koja prethodi prvoj godini regulatornog perioda.
- (2) Agencija daje saglasnost na plan razvoja ako:
 - 1) je u skladu sa čl. 4 i 5 ovih pravila; i
 - 2) sadrži elemente iz člana 6 ovih pravila.

Sadržaj investicionog plana

Član 10

- (1) Investicioni plan naročito sadrži:
 - 1) pravni okvir za donošenje investicionog plana;
 - 2) kategorije neophodnih investicija u planskom periodu;
 - 3) tehno-ekonomsku analizu za svaku investiciju pojedinačno koja ima vrijednost veću od 100.000 EUR, a na koju nije data saglasnost Agencije u ranijim postupcima davanja saglasnosti na investicione planove; i
 - 4) plan investiranja.
- (2) Investicije sadržane u investicionom planu iz stava 1 ovog člana klasifikuju se kao:
 - 1) projekti, odnosno pojedinačne investicije,
 - 2) programi koji sadrže više pojedinačnih investicija koje ne moraju biti fizički direktno povezane i čija koordinisana realizacija doprinosi ostvarenju ciljeva razvoja distributivnog sistema.
- (3) Operator je dužan da investicioni plan iz stava 1 ovog člana sačini u skladu sa Prilogom 1 ovih pravila.
- (4) U slučaju promjene tehničkog obuhvata investicije na koji je Agencija prethodno dala saglasnost, operator za tu investiciju, ako je njena vrijednost veća od 100.000 EUR, predlaže tehnoekonomsku analizu, pod novim identifikacionim brojem.
- (5) Redosljed investicija u investicionom planu iz stava 1 ovog člana određuje operator vodeći računa o prioritetu.
- (6) Investicioni plan iz stava 1 ovog člana može da sadrži planirana sredstva, namijenjena za realizaciju investicija koje nije moguće predvidjeti u momentu

izrade plana, a za čiju realizaciju se može javiti potreba tokom planskog perioda usljed nepredviđenih okolnosti (havarije, nepredviđene izgradnje objekata koji priključuju na distributivni sistem i dr.).

- (7) Sredstva iz stava 6 ovog člana (contingency plan) mogu se planirati u iznosu koji ne može biti veći od prosječne vrijednosti investicija koje su realizovane usljed nepredviđenih okolnosti u tri godine koje prethode godini podnošenja zahtjeva za davanje saglasnosti na investicioni plan.
- (8) Operator je dužan da dostavi obrazloženje predloženog iznosa sredstava iz stava 7 ovog člana i podatke o investicijama koje su realizovane usljed nepredviđenih okolnosti u tri godine koje prethode godini podnošenja zahtjeva za davanje saglasnosti na investicioni plan.
- (9) Iznos iz stava 7 ovog člana ne uključuje se u regulatornu osnovu sredstava do stavljanja osnovnih sredstava u funkciju.
- (10) Uz investicioni plan iz stava 1 ovog člana dostavljaju se amortizacioni plan za osnovna sredstva koja će biti izgrađena i program otkupa infrastrukture.

Rok za dostavljanje i uslovi za davanje saglasnosti na investicioni plan

Član 11

- (1) Operator je dužan da utvrdi investicioni plan i dostavi ga Agenciji na davanje saglasnosti, zajedno sa planom razvoja, najkasnije do 1. juna godine koja prethodi prvoj godini regulatornog perioda.
- (2) Agencija daje saglasnost na investicioni plan ako:
 - 1) su ispunjeni kriterijumi iz člana 7 ovih pravila;
 - 2) je usklađen sa planom razvoja;
 - 3) je sačinjen u skladu sa Prilogom 1 ovih pravila; i
 - 4) je ispunjen uslov iz člana 10 stav 7 ovih pravila.

Ažuriranje plana razvoja

Član 12

- (1) Operator, u slučaju potrebe, ažurira plan razvoja na način što uključuje eventualne promjene nastale iz objektivnih razloga.

- (2) Ako se plan razvoja ažurira u toku regulatornog perioda, operator je dužan da Agenciji dostavi ažurirani plan razvoja najkasnije do 1. septembra godine koja prethodi prvoj godini perioda na koji se ažuriranje odnosi.
- (3) U slučaju iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe člana 8 i člana 9 stav 2 ovih pravila.

Ažuriranje investicionog plana

Član 13

- (1) Operator, u slučaju potrebe, ažurira investicioni plan na način što:
 - 1) uključuje eventualne promjene nastale iz objektivnih razloga; i
 - 2) razrađuje dinamiku realizacije investicija po godinama do kraja regulatornog perioda, za svaku investiciju pojedinačno.
- (2) Operator može da ažurira investicioni plan nezavisno od plana razvoja ako promjene u investicionom planu ne iziskuju promjene u planu razvoja.
- (3) Operator sistema je dužan da, najkasnije do 1. septembra godine koja prethodi prvoj godini perioda na koji se ažuriranje odnosi, dostavi Agenciji na davanje saglasnosti:
 - a) ažurirani investicioni plan, zajedno sa ažuriranim planom razvoja, ako se ažuriraju i investicioni plan i plan razvoja;
 - b) ažurirani investicioni plan ako se ažurira samo investicioni plan.
- (4) Agencija daje saglasnost na ažurirani investicioni plan u skladu sa članom 11 stav 2 ovih pravila.

Praćenje realizacije investicionog plana

Član 14

- (1) Agencija prati realizaciju investicionog plana na osnovu izvještaja o realizaciji koji dostavlja operator u skladu zakonom kojim se uređuju energetske djelatnosti.
- (1) Izvještaj iz stava 1 ovog člana sadrži:
 - 1) ciljeve postignute investicionim ulaganjima;
 - 2) stepen realizacije plana na godišnjem nivou;
 - 3) poređenje planiranih sa utrošenim sredstvima;
 - 4) podatke o izvorima finansiranja investicija;

- 5) obrazloženje za odstupanja u pogledu planirane dinamike realizacije investicija, vrijednosti investicija, kao i postignutih ciljeva i efekata;
 - 6) informacije o realizovanim investicijama iz člana 10 stav 7 ovih pravila, koje obuhvataju identifikaciju osnovnih sredstava, njihovu vrijednost, godinu puštanja sredstva u funkciju, obrazloženje nepredviđenih okolnosti usljed kojih investiciju nije bilo moguće planirati, kao i razloge zbog kojih je istu bilo neophodno realizovati; i
 - 7) procjenu potrebe ažuriranja plana razvoja i/ili investicionog plana.
- (2) Elementi izvještaja iz stava 2 tač. 2 do 6 ovog člana dostavljaju se za svaku investiciju pojedinačno.
 - (3) Program iz člana 10 stav 2 tačka 2 ovih pravila, koji je odobren kao višegodišnja investicija, u pogledu praćenja realizacije tretira se kao niz jednogodišnjih investicija.

Ažurirani plan razvoja distributivnog sistema za period 2023-2032. godine

Član 15

- (1) Operator je dužan da utvrdi ažurirani plan razvoja distributivnog sistema za period 2023-2032. godine i dostavi ga, sa izvještajem sa javne rasprave, Agenciji na davanje saglasnosti najkasnije do 1. juna 2025. godine.
- (2) Ažuriranje plana razvoja iz stava 1 ovog člana vrši se za period 2026-2032. godina.
- (3) Na ažurirani plan razvoja iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe čl. 2 do 6, člana 8 i člana 9 stav 2 ovih pravila.
- (4) Izuzetno od člana 6 tačka 2 ovih pravila, plan iz stava 1 ovog člana sadrži prognozu potrošnje i proizvodnje električne energije za 2026. i 2032. godinu.

Investicioni plan za 2026. godinu

Član 16

- (1) Uz ažurirani plan razvoja distributivnog sistema iz člana 15 stav 1 ovih pravila, operator je dužan da najkasnije do 1. juna 2025. godine dostavi Agenciji na davanje saglasnosti i investicioni plan za 2026. godinu.
- (2) Na plan iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe čl. 2, 3 i 10 ovih pravila.
- (3) Izuzetno od člana 10 stav 3 ovih pravila, operator je dužan da investicioni plan za 2026. godinu sačini u skladu sa Prilogom 2 ovih pravila.
- (4) Agencija daje saglasnost na plan iz stava 1 ovih pravila ako je, pored ispunjavanja uslova iz člana 11 stav 2 tač. 1 i 4 ovih pravila:

- a) usklađen sa ažuriranim planom razvoja iz člana 15 stav 1 ovih pravila; i
- b) sačinjen u skladu sa Prilogom 2 ovih pravila.

Primjena strateških dokumenata

Član 17

Izuzetno od odredbi člana 5 tač. 1 i 2 ovih pravila, do donošenja Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana i novih lokalnih energetskeg planova primjenjivaće se Strategija razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine.

Prilozi

Član 18

Prilozi 1 i 2 sastavni su dio ovih pravila.

Prestanak važenja

Član 19

Danom stupanja na snagu ovih pravila prestaju da važe Pravila za izradu i praćenje realizacije desetogodišnjih planova razvoja distributivnog sistema električne energije ("Službeni list CG", broj 51/21).

Stupanje na snagu

Član 20

Ova Pravila stupaju na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 25/
Podgorica, xx.xx.2025. godine

Predsjednik Odbora,
Branislav Prelević

**AŽURIRANI/INVESTICIONI PLAN
CEDIS-a**

PERIOD GGGG-GGGG

dd.mm.gggg. godine

SADRŽAJ

...

LISTA TABELA

...

LISTA GRAFIKA

...

LISTA SLIKA

...

PREGLED SKRAĆENICA

...

1. PRAVNI OKVIR ZA DONOŠENJE INVESTICIONOG PLANA [preporučuje se da bude do 250 riječi]

...

2. KATEGORIJE NEOPHODNIH INVESTICIJA U PLANSKOM PERIODU [preporučuje se da bude do 500 riječi]

- ✓ *Pored investicija koje se odnose na izgradnju nove ili intervencije na postojećoj elektrodistributivnoj infrastrukturi, navesti i kategorije ostalih neophodnih ulaganja (poput: telekomunikacione infrastrukture) kojima pripadaju investicije prikazane u investicionom planu, a koje su prikazane u planu razvoja*

...

3. TEHNO-EKONOMSKE ANALIZE [ovo poglavlje čine samo šabloni tehno-ekonomske analize za svaku od investicija koja ima vrijednost veću od 100.000 EUR]

- ✓ *Tehno-ekonomska analiza se dostavlja za svaku investiciju na koju nije data saglasnost Agencije u prethodnim postupcima davanja saglasnosti na investicione planove, u šablonu koji slijedi*

ŠABLON TEHNO-EKONOMSKE ANALIZE ZA INVESTICIJE

NAZIV INVESTICIJE		
<i>(naziv investicije)</i>		
OPIS TEHNIČKOG RJEŠENJA [preporučuje se da bude do 400 riječi]		
<i>(tekst)</i>		
IDENTIFIKACIONI BROJ INVESTICIJE	GEOGRAFSKI PRIKAZ¹	
<i>(broj)</i>	<i>(dio) elektrodistributivnog sistema sa prikazom planirane infrastrukture [jpg./png.]</i>	
POČETAK IZGRADNJE		
<i>(gggg)</i>		
☐ Projekat		
☐ Program		
<i>(pojasniti zašto je Program – preporučuje se da bude do 200 riječi)</i>		
KATEGORIJA INVESTICIJE		
<i>(taksativno navesti kategoriju iz poglavlja 2)</i>		
CILJ(EVI) ČIJEM OSTVARENJU INVESTICIJA DOPRINOSI		
<i>(taksativno navesti ciljeve) [preporučuje se da bude do 100 riječi]</i>		

KORISTI	
K1 Izbjegnuti troškovi poslovanja¹ [€/godina]	
K2 Povezanost sa drugim investicijama (odobrenim/realizovanim) [preporučuje se da bude do 200 riječi]	
K3 Ispunjenje zakonskih obaveza [preporučuje da bude do 200 riječi]	
K4 Promjene u emisiji CO₂² [t/godina]	
K5 Promjena gubitaka u dijelu mreže koja je galvanski povezana [MWh/godina]	
K6 Integracija OIE [MW] i [MWh/godina]	
K7 Izbjegavanje/odlaganje intervencija na postojećim elementima [€]	
K8 Unapređenje kvaliteta isporuke električne energije (na nivou regiona/pripadajućeg konzuma)³ [ΔSAIDI] i [ΔSAIFI]	
TROŠKOVI	
T1 CAPEX [€]	
T2 OPEX ⁴ [€/godina]	

¹ Termin definisan metodologijom kojom se utvrđuje regulatorno dozvoljeni prihod i cijene za korišćenje distributivnog sistema električne energije.

² opciono

³ Samo za investicije na 35 kV mreži.

⁴ Troškovi poslovanja za energetska djelatnost utvrđeni metodologijom kojom se uređuje utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje distributivnog sistema električne energije

4. PLAN INVESTIRANJA [ovo poglavlje čini samo šablon za plan investiranja]

✓ *Dinamika realizacije investicija u (ažuriranom) investicionom planu se razrađuje počevši od godine nakon podnošenja (ažuriranog) investicionog plana Agenciji na davanje saglasnosti do kraja planskog perioda*

ŠABLON PLANA INVESTIRANJA

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
REDNI BROJ	IB	PROGRAM/ PROJEKAT	NOVA INVESTICIJA / INVESTICIJA NA KOJU JE VEĆ DATA SAGLASNOST / PROMJENA IZ ČLANA 10 STAV 4 OVIH PRAVILA	NAZIV INVESTICIJE	REALIZOVANO DO KRAJA gggg ⁵ [€]	PLAN ZA gggg ⁶ [€]	PLAN ZA gggg ⁷ [€]	PLAN ZA gggg ⁸ [€]	UKUPNA VRIJEDNOST INVESTICIJE [k€]	IZVORI FINANSIRANJA	GODINA POČETKA REALIZACIJE	GODINA KRAJA REALIZACIJE
1												
...												
N												
NEPREDVIĐENE INVTERVENCIJE (<i>CONTINGENCY PLAN</i>) ⁹												
UKUPNO												

⁵ godina koja prethodi godini podnošenja (Ažuriranog) investicionog plana Agenciji na saglasnost

⁶ prva godina planskog perioda

⁷ druga godina planskog perioda

⁸ treća godina planskog perioda

⁹ Uz Tabelu dostaviti obrazloženje i podatke u skladu sa članom 10 stav 8 ovih pravila.

**DODATAK 1: AMORTIZACIONI PLAN ZA OSNOVNA SREDSTVA KOJA ĆE BITI
IZGRAĐENA**

DODATAK 2: PROGRAM OTKUPA INFRASTRUKTURE ZA PERIOD GGGG-GGGG

**INVESTICIONI PLAN
CEDIS-a
ZA 2026. GODINU**

dd.mm.gggg. godine

SADRŽAJ

...

LISTA TABELA

...

LISTA GRAFIKA

...

LISTA SLIKA

...

PREGLED SKRAĆENICA

...

5. PRAVNI OKVIR ZA DONOŠENJE INVESTICIONOG PLANA [preporučuje se da bude do 250 riječi]

...

6. KATEGORIJE NEOPHODNIH INVESTICIJA U 2026. GODINI [preporučuje se da bude do 500 riječi]

- ✓ *Pored investicija koje se odnose na izgradnju nove ili intervencije na postojećoj elektrodistributivnoj infrastrukturi, navesti i kategorije ostalih neophodnih ulaganja (poput: telekomunikacione infrastrukture) kojima pripadaju investicije prikazane u investicionom planu, a koje su prikazane u planu razvoja*

...

7. TEHNO-EKONOMSKE ANALIZE [ovo poglavlje čine samo šabloni tehno-ekonomske analize za svaku od investicija koja ima vrijednost veću od 100.000 EUR]

- ✓ *Tehno-ekonomska analiza se dostavlja za svaku investiciju na koju nije data saglasnost Agencije u prethodnim postupcima davanja saglasnosti na investicione planove, u šablonu koji slijedi*

ŠABLON TEHNO-EKONOMSKE ANALIZE ZA INVESTICIJE

NAZIV INVESTICIJE		
<i>(naziv investicije)</i>		
OPIS TEHNIČKOG RJEŠENJA [preporučuje se da bude do 400 riječi]		
<i>(tekst)</i>		
IDENTIFIKACIONI BROJ INVESTICIJE	GEOGRAFSKI PRIKAZ¹	
<i>(broj)</i>	<i>(dio) elektrodistributivnog sistema sa prikazom planirane infrastrukture [jpg./png.]</i>	
POČETAK IZGRADNJE		
<i>(gggg)</i>		
☐ Projekat		
☐ Program		
<i>(pojasniti zašto je Program – preporučuje da bude do 200 riječi)</i>		
KATEGORIJA INVESTICIJE		
<i>(taksativno navesti kategoriju iz poglavlja 2)</i>		
CILJ(EVI) ČIJEM OSTVARENJU INVESTICIJA DOPRINOSI		
<i>(taksativno navesti ciljeve) [preporučuje da bude do 100 riječi]</i>		

KORISTI	
K1 Izbjegnuti troškovi poslovanja¹⁰ [€/godina]	
K2 Povezanost sa drugim investicijama (odobrenim/realizovanim) [preporučuje se da bude do 200 riječi]	
K3 Ispunjenje zakonskih obaveza [preporučuje da bude do 200 riječi]	
K4 Promjene u emisiji CO₂¹¹ [t/godina]	
K5 Promjena gubitaka u dijelu mreže koja je galvanski povezana [MWh/godina]	
K6 Integracija OIE [MW] i [MWh/godina]	
K7 Izbjegavanje/odlaganje intervencija na postojećim elementima [€]	
K8 Unapređenje kvaliteta isporuke električne energije (na nivou regiona/pripadajućeg konzuma)¹² [ΔSAIDI] i [ΔSAIFI]	
TROŠKOVI	
T1 CAPEX [€]	
T2 OPEX ¹³ [€/godina]	

¹⁰ Termin definisan metodologijom kojom se utvrđuje regulatorno dozvoljeni prihod i cijene za korišćenje distributivnog sistema električne energije.

¹¹ opciono

¹² Samo za investicije na 35 kV mreži.

¹³ Troškovi poslovanja za energetska djelatnost utvrđeni metodologijom kojom se uređuje utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje distributivnog sistema električne energije

8. PLAN INVESTIRANJA [ovo poglavlje čini samo šablon za plan investiranja]

ŠABLON PLANA INVESTIRANJA

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
REDNI BROJ	IB	PROGRAM/ PROJEKAT	NOVA INVESTICIJA / INVESTICIJA NA KOJU JE VEĆ DATA SAGLASNOST / PROMJENA IZ ČLANA 10 STAV 4 OVIH PRAVILA	NAZIV INVESTICIJE	REALIZOVANO DO KRAJA 2024. GODINE [€]	PLAN ZA 2026. GODINU [€]	UKUPNA VRIJEDNOST INVESTICIJE [k€]	IZVORI FINANSIRANJA	GODINA POČETKA REALIZACIJE	GODINA KRAJA REALIZACIJE
1										
...										
N										
NEPREDVIĐENE INVTREVENCIJE (<i>CONTINGENCY PLAN</i>) ¹⁴										
UKUPNO										

¹⁴ Uz Tabelu dostaviti obrazloženje i podatke u skladu sa članom 10 stav 8 ovih pravila.

**DODATAK 1: AMORTIZACIONI PLAN ZA OSNOVNA SREDSTVA KOJA ĆE BITI
IZGRAĐENA**

DODATAK 2: PROGRAM OTKUPA INFRASTRUKTURE ZA 2026. GODINU

Obrazloženje

Vlada Crne Gore je na sjednici od 5. decembra 2024. godine utvrdila Predlog zakona o energetici (u daljem tekstu: Predlog zakona), koji je aktom broj 10-302/24-6789/5 od 13. decembra 2024. godine dostavljen Skupštini Crne Gore radi stavljanja u proceduru.

Tokom pripreme predmetnog zakonskog teksta operatori sistema su bili saglasni sa predlogom člana 233, a uvidom u materijale objavljene na sajtu Skupštine u vezi sa Predlogom zakona o energetici utvrđeno je da povodom navedenog člana nije bilo amandmana.

U očekivanju da će Skupština Crne Gore u što kraćem roku donijeti Zakon o energetici (čime se otklanja rizik od pokretanja postupka protiv Crne Gore od strane Ministarskog savjeta Energetske zajednice, kao i usporavanja procesa u okviru Pregovaračkog poglavlja 15), imajući pritom u vidu rok iz člana 233 stav 9 Predloga zakona o energetici, Agencija je utvrdila Nacrt predmetnog akta kako bi osigurala da odmah po donošenju Zakona o energetici (ponovićemo, ako bude donijet u što kraćem roku) bude donijet i podzakonski akt koji će obezbijediti sprovođenje navedenog člana.

Članom 33 stav 7 tačka 13 Predloga zakona je propisano da Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija) donosi pravila za izradu i praćenje realizacije razvojnih i investicionih planova prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije.

Pored navedenog, članom 229 stav 1 Predloga zakona je propisano da će se podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeti u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, dok je članom 252 stav 2 Predloga zakona takođe propisano da će akti iz čl. 33, 34, 91, 109, 110, 119, 120 i člana 93 stav 1 tačka 14 ovog zakona biti usaglašeni sa odredbama ovog zakona i zakona kojim se uređuje prekogranična razmjena električne energije i prirodnog gasa, u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Takođe, članom 233 stav 9 Predloga zakona je propisano da je operator distributivnog sistema električne energije dužan da najkasnije do 1. juna 2025. godine dostavi Agenciji ažurirani plan razvoja distributivnog sistema električne energije i investicioni plan za 2026. godinu u skladu sa pravilima kojima se uređuje izrada i praćenje realizacije desetogodišnjih planova razvoja distributivnog sistema električne energije.

Imajući u vidu citiranje odredbe Predloga zakona, a naročito predmetni rok iz člana 233 stav 9 Predloga zakona, kao i zakonsku obavezu Agencije da u postupku donošenja opštih akata organizuje javnu raspravu, Agencija je pripremila Nacrt pravila za izradu i praćenje realizacije planova razvoja i investicionih planova distributivnog sistema električne energije (u daljem tekstu: Nacrt pravila). S tim u vezi, u fokusu konkretne

pravne redakcije je stvaranje pretpostavki za primjenu člana 233 stav 9 Predloga zakona, dok će potpuno usaglašavanje sa odredbama Predloga zakona biti predmet budućih nomotehničkih intervencija u okviru roka iz člana 252 navedenog predloga.

Članom 1 Nacrta pravila utvrđen je predmet ovog akta, dok je članom 2 propisana obaveza operatora distributivnog sistema električne energije da utvrdi desetogodišnji plan razvoja distributivnog sistema električne energije (u daljem tekstu: plan razvoja) i investicioni plana operatora distributivnog sistema električne energije za period koji odgovara dužini regulatornog perioda (u daljem tekstu: investicioni plan) i da ih dostavi Agenciji na davanje saglasnosti.

Član 3 Nacrta pravila uređuje metodološki pristup u postupku planiranja razvoja distributivnog sistema električne energije, dok član 4 Nacrta pravila propisuje ciljeve koji se trebaju ostvariti donošenjem plana razvoja.

Član 5 Nacrta pravila propisuje postupak izrade plana razvoja, odnosno dokumente, kriterijume, uslove i mjere koje operator treba da uzme u obzir prilikom njegove izrade.

Članom 6 Nacrta pravila propisan je obavezan sadržaj plana razvoja, dok član 7 Nacrta pravila uređuje tehničke i ekonomske kriterijume za odabir investicije.

Javna raspava, tj. postupak njenog organizovanja i sprovođenja, uključujući trajanje javne rasprave, sadržaj i rok za objavljivanje izvještaja sa javne rasprave, propisan je članom 8 Nacrta pravila.

Članom 9 Nacrta pravila propisan je rok u kojem je operator dužan da Agenciji dostavi na davanje saglasnosti plan razvoja, kao i uslovi pod kojima Agencija daje saglasnost na plan razvoja.

Članom 10 Narta pravila propisan je: obavezan sadržaj investicionog plana; način klasifikacije investicija; dužnost operatora da investicioni plan sačini u skladu sa Prilogom 1 ovih pravila; dužnost operatora da, u slučaju promjene tehničkog obuhvata investicije na koji je Agencija prethodno dala saglasnost, za tu investiciju, ako je njena vrijednost veća od 100.000 EUR, predloži tehnoekonomsku analizu, pod novim identifikacionim brojem; način određivanja redosljeda investicija; način i postupak utvrđivanja *contingency plan-a*; i dužnost dostavljanja programa otkupa infrastrukture i amortizacionog plana.

Članom 11 Nacrta pravila propisan je rok u kojem je operator dužan da Agenciji dostavi na davanje saglasnosti investicioni plan, kao i uslovi pod kojima Agencija daje saglasnost na investicioni plan.

Čl.12 i 13 Nacrta pravila propisani su postupci ažuriranja plana razvoja i investicionog plana, uslovi pod kojima se ovi planovi ažuriraju, uključujući rokove za njihovo dostavljanje Agenciji na davanje saglasnosti, kao i shodna primjena pojedinih odredaba

Nacrta pravila koje se odnose na planove razvoja, odnosno investicione planove i na ove postupke.

Članom 14 Nacrta pravila propisan je način praćenja realizacije investicionog plana od strane Agencije, uključujući i sadržaj izvještaja o realizaciji plana koji operator dostavlja Agenciji.

Čl. 15 i 16 Nacrta pravila je propisan način i postupak ažuriranja plana razvoja distributivnog sistema za period 2023-2032. godine i izrade investicionog plana za 2026. godinu, shodna primjena pojedinih odredaba Nacrta pravila koje se odnose na planove razvoja, odnosno investicione planove i na ove postupke, izuzeci od primjene i uslovi pod kojima Agencija daje saglasnost na ažuriranje ovih planova.

Članom 17 Nacrta pravila je propisano da će se do donošenja Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana primjenjivati Strategija razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine, dok je članom 18 Nacrta pravila propisano da su prilozi sastavni dio pravila.

Članom 19 Nacrta pravila propisano je će danom stupanja na snagu ovih pravila prestati da važe Pravila za izradu i praćenje realizacije desetogodišnjih planova razvoja distributivnog sistema električne energije ("Službeni list Crne Gore", broj 51/21), dok je članom 20 Nacrta pravila, imajući u vidu pomenuti rok iz člana 233 stav 9 Predloga zakona, propisano da pravila stupaju na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.